

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96

E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Керівникам департаментів
(управліннь) освіти і науки обласних,
Київської міської державних
(військово - цивільних) адміністрацій

Заклади післядипломної педагогічної
освіти

Про запобігання та протидію
домашньому насильству в умовах
воєнного стану в Україні

Міністерство освіти і науки України повідомляє, що постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2022 р. № 129 внесено зміни до [Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658, і [Порядку реалізації експериментального проекту із створення “єдиного входу” опрацювання звернень громадян та запитів на публічну інформацію](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 972 (додаються).

Зауважуємо, що будь-які потрясіння в суспільстві, особливо такі серйозні, як війна, коли багато громадян України втратили рідних та близьких людей, житло, роботу, звичний стиль життя і продовжують перебувати у стані невизначеності - сприяють збільшенню випадків домашнього насильства.

Суголосно до статті 1. Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>) домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка

МОН № 1/5735-22 від 30.05.2022

Підписав: Рогова Віра Борисівна

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000B0DD300090D58D00

Дійсний: з 05.01.2021 0:00:00 по 05.01.2023 0:00:00

вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

Під час війни від домашнього насильства найбільше страждають традиційно вразливі категорії - жінки, діти, люди похилого віку, особи з інвалідністю, вимушені переселенці.

Діти відчують на собі подвійний вплив війни. Якщо у родині, де відбувається домашнє насильство, є діти - не варто тішити себе ілюзіями, що вони нічого не помічають й на них така ситуація ніяк не вплине. Діти все бачать, все відчують, й нездорові стосунки між батьками можуть травмувати їх навіть більше за те, що вони побачили на війні.

Дитина - свідок (або очевидець) насильства – теж постраждалий від домашнього насильства.

Відповідальність за домашнє насильство несе кривдник із числа таких осіб: 1) подружжя; 2) колишнє подружжя; 3) наречені; 4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя); 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти; 6) особи, які мають спільну дитину (дітей); 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти); 8) дід (баба) та онук (онука); 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка); 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка); 11) рідні брати і сестри; 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука); 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими; 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням; 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.

Згідно законодавства України за вчинення домашнього насильства передбачена відповідальність.

Так, стаття 173² Кодексу України про адміністративнє правопорушення (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>) передбачає собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб.

Стаття 126¹ Кримінального кодексу України передбачає покарання у вигляді громадських робіт на строк від ста п'яти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеження волі на строк до п'яти років, або позбавлення волі на строк до двох років (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>).

З метою забезпечення комплексного інтегрованого підходу до протидії домашньому насильству та сприяння реалізації прав осіб, постраждалих від домашнього насильства, шляхом проведення превентивних заходів, ефективного реагування на факти домашнього насильства наказом МОН від 02.10.2018 № 1047 затверджено Методичні рекомендації щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами (<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-viyavlennya-reaguvannya-na-vipadki-domashnogo-nasilstva-i-vzayemodiyi-pedagogichnih-pracivnikiv-iz-inshimi-organami-ta-sluzhbami>).

Домашнього насильства можна уникнути, якщо жертва не буде мовчати.

Рекомендуємо розмістити на сайтах закладів освіти та донести в доступний спосіб до учасників освітнього процесу інформацію про те, куди звертатися у випадках домашнього насильства:

до Національної поліції за номером **102** та повідомити про факт насильства;

на Урядовий контактний центр **15-47**, де цілодобово надаються інформаційні, психологічні та юридичні консультації чоловікам та жінкам, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства стосовно дітей, або з питань загрози вчинення такого насильства та психологічної допомоги потерпілим від домашнього насильства жінкам, чоловікам, дітям;

до безкоштовного номеру системи безоплатної правової допомоги **0 800-213-103**;

до національної «гарячої лінії» з питань запобігання домашнього насильства, торгівлею людьми та гендерної дискримінації **0-800-500-335** або **116-123** (короткий номер з мобільного).

Зміст листа просимо довести до відома керівників органів управління освітою різного рівня, керівників та педагогічних працівників закладів освіти з метою забезпечення соціально-педагогічного супроводу дітей, чий сім'ї перебувають у складних життєвих обставинах; невідкладного інформування про випадки домашнього насильства, що стали відомі; формуванню небайдужого ставлення здобувачів освіти до постраждалих дітей.

Додаток: на 6 арк.

Заступник Міністра

Віра РОГОВА

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 16 лютого 2022 р. № 129

Київ

**Про внесення змін до порядку, затверджених
постановами Кабінету Міністрів України
від 22 серпня 2018 р. № 658 і
від 27 листопада 2019 р. № 972**

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести до Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 69, ст. 2332), і Порядку реалізації експериментального проекту із створення “єдиного входу” опрацювання звернень громадян та запитів на публічну інформацію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 972 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 96, ст. 3177; 2020 р., № 4, ст. 217), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 16 лютого 2022 р. № 129

ЗМІНИ,
що вносяться до порядків, затверджених
постановами Кабінету Міністрів України
від 22 серпня 2018 р. № 658 і
від 27 листопада 2019 р. № 972

1. У Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658:

1) доповнити Порядок пунктом 12¹ такого змісту:

“12¹. До початку функціонування кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей звернення та повідомлення про осіб, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства стосовно дітей, звернення та повідомлення від зазначених осіб, а також повідомлення про загрозу вчинення такого насильства приймаються державною установою “Урядовий контактний центр” (далі — Урядовий контактний центр) за номером телефону 15-47.”;

2) абзац восьмий пункту 13 виключити;

3) пункт 14 викласти в такій редакції:

“14. Центральні органи виконавчої влади та інші суб'єкти, визначені у частині четвертій статті 15 Закону України “Про запобігання та протидію домашньому насильству”, подають щокварталу до Нацсоцслужби узагальнені дані звітності служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, органів управління освітою, закладів освіти, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я місцевих держадміністрацій, закладів охорони здоров'я, центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про результати здійснення ними повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі за затвердженими Мінсоцполітики формами звітності.

Нацсоцслужба систематизує отримані дані та щокварталу подає Мінсоцполітики узагальнену звітність центральних органів виконавчої влади та інших суб'єктів.

Нацсоцслужба збирає, аналізує та поширює відповідно до законодавства інформацію про домашнє насильство, удосконалює систему показників у формах статистичної звітності щодо запобігання та протидії домашньому насильству.”;

4) абзац дванадцятий пункту 15 викласти в такій редакції:

“звітування щокварталу Нацсоцслужбі про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у порядку, визначеному Мінсоцполітики;”;

5) у пункті 31:

в абзаці першому слово “об’єднаних” виключити;

абзац дев’ятий викласти в такій редакції:

“звітування Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному Мінсоцполітики;”;

б) пункт 38 викласти в такій редакції:

“38. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції звітують щокварталу Нацсоцслужбі через Національну поліцію про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у порядку, визначеному Мінсоцполітики.”;

7) пункт 41 викласти в такій редакції:

“41. МОН звітує щокварталу Нацсоцслужбі про результати здійснення закладами освіти повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у порядку, визначеному Мінсоцполітики.”;

8) пункт 45 викласти в такій редакції:

“45. МОЗ звітує щокварталу Нацсоцслужбі про результати здійснення закладами охорони здоров’я повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у порядку, визначеному Мінсоцполітики.”;

9) у пункті 49 слово “Мінсоцполітики” замінити словом “Нацсоцслужбі”;

10) пункт 50 доповнити абзацами такого змісту:

“До початку функціонування кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей працівники Урядового контактного центру, що забезпечують роботу “гарячої лінії” з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей за номером телефону 15-47, з моменту отримання звернення або повідомлення про осіб, які постраждали від

домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства стосовно дітей або звернення та повідомлення від зазначених осіб:

протягом доби інформують (за згодою постраждалої особи, крім випадків, коли такою особою є дитина, недієдатна особа або особа, цивільна дієдатність якої обмежена) про таку особу/осіб уповноважений підрозділ органу Національної поліції за допомогою засобів телефонного зв'язку, електронної пошти, а також:

- невідкладно службу у справах дітей, — якщо постраждалою особою або кривдником є дитина чи якщо постраждала особа звернулася з дитиною;

- уповноважену особу, визначену відповідно до пункту 21 або пункту 23 цього Порядку, — якщо постраждалою особою є недієдатна особа чи особа, цивільна дієдатність якої обмежена;

- орган опіки та піклування, — якщо постраждалою особою або кривдником є повнолітня недієдатна особа або особа, цивільна дієдатність якої обмежена;

реєструють звернення або повідомлення про вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі та насильства стосовно дітей в Єдиній системі опрацювання звернень, опрацьовують звернення та надсилають державним органам за належністю;

надають першу невідкладну психологічну допомогу або консультацію, а також подають контактні дані загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб або інших надавачів соціальних послуг обласного, районного рівня та рівня територіальної громади для надання належної психологічної допомоги та реєструють факт надання консультації в Єдиній системі опрацювання звернень;

подають постраждалій особі або її законному представнику (якщо він не є кривдником) вичерпну інформацію про права постраждалої особи, соціальну, медичну, психологічну, безоплатну правову допомогу, а також послуги, якими вона може скористатися, про право вимагати відшкодування кривдником завданих матеріальних збитків і шкоди, заподіяної фізичному та психічному здоров'ю, та про вжиті до кривдника заходи.”;

11) доповнити Порядок пунктом 50¹ такого змісту:

“50¹. У разі звернення особи, стосовно якої є підстави вважати, що вона перебуває у небезпеці або її життю та здоров'ю загрожує небезпека у зв'язку з вчиненням стосовно неї домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства стосовно дітей, або повідомлення про таку ситуацію стосовно іншої особи, до початку функціонування кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей працівники Урядового контактного центру, що забезпечують роботу “гарячої лінії” з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству,

насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей за номером телефону 15-47:

невідкладно за допомогою засобів телефонного зв'язку (а також смс-повідомлення, електронної пошти, мобільних додатків, інших спеціалізованих програмно-технічних і технічних засобів за наявності технічної можливості) викликають територіальний орган Національної поліції;

у разі потреби викликають бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;

надають першу невідкладну психологічну допомогу або консультацію;

реєструють звернення або повідомлення про вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі та насильства стосовно дітей в Єдиній системі опрацювання звернень, опрацьовують звернення та надсилають державним органам за належністю.”;

12) пункт 51 доповнити абзацами такого змісту:

“Урядовий контактний центр до початку функціонування кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей щомісяця звітує Нацсоцслужбі про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей у порядку, визначеному Мінсоцполітики.

У разі повторного звернення за номером телефону 15-47 про вчинення насильства або повідомлення за цим номером про відсутність реагування відповідних органів виконавчої влади щодо одного і того ж випадку домашнього насильства, насильства за ознакою статі та насильства стосовно дітей працівники Урядового контактного центру, що забезпечують роботу “гарячої лінії” з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, інформують про таке звернення або повідомлення Нацсоцслужбу для вжиття заходів реагування відповідно до законодавства, реєструють таке звернення або повідомлення та надсилають до Нацсоцслужби.”;

13) доповнити Порядок пунктом 51¹ такого змісту:

“51¹. Нацсоцслужба щокварталу організовує подання Урядовому контактному центру актуальної контактної інформації про спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, інші органи та установи, на які покладено функції щодо здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, і про загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб.

Нацсоцслужба разом із Мінсоцполітики забезпечує підвищення рівня обізнаності працівників Урядового контактного центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.”;

14) пункт 53 викласти в такій редакції:

“53. Координаційний центр з надання правової допомоги щокварталу звітує Нацсоцслужбі про результати здійснення центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у порядку, визначеному Мінсоцполітики.”;

15) у тексті Порядку та додатку 5 до нього слова “центр соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді” в усіх відмінках та формах числа замінити словами “центр соціальних служб” у відповідному відмінку та числі.

2. Абзац п’ятий пункту 7 Порядку реалізації експериментального проекту із створення “єдиного входу” опрацювання звернень громадян та запитів на публічну інформацію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 972, викласти в такій редакції:

“До запровадження Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі звернення та повідомлення про насильство реєструються в Єдиній системі опрацювання звернень.”.
